

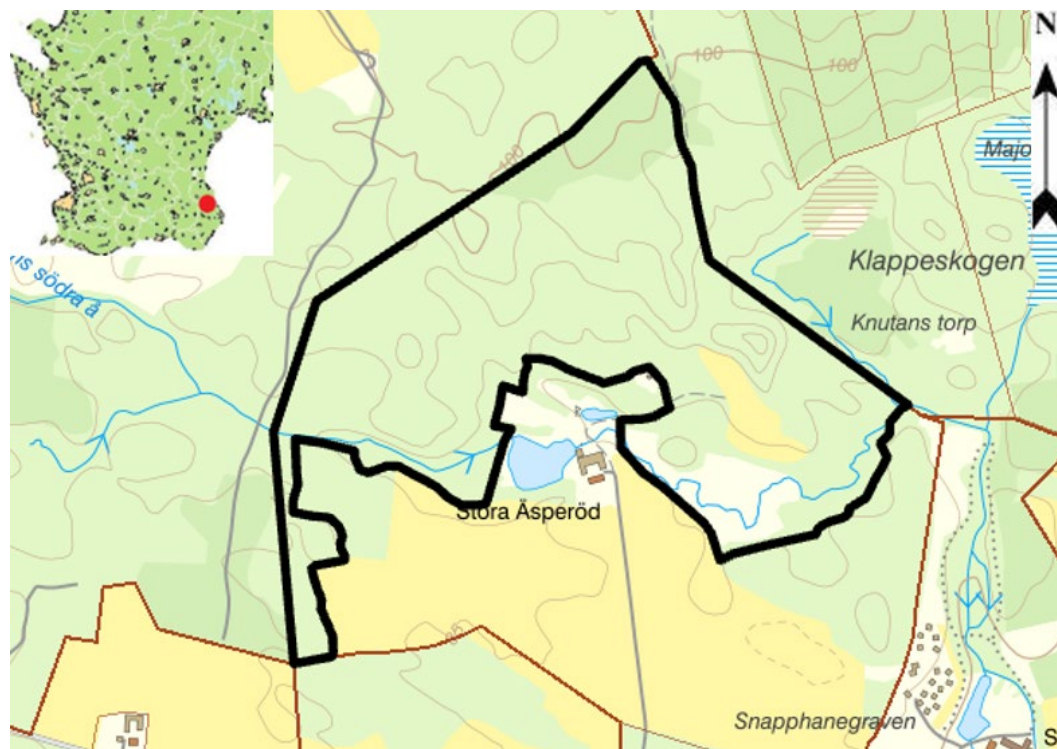
Beslut om bildande av naturreservatet Stora Äsperöd i Simrishamns kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

I enlighet med 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 4.

Naturreseptatet avgränsas med svart heldragen linje. © Lantmäteriet Geodatasamverkan. Skala 1:10 000

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Stora Äsperöd
Kommuner:	Simrishamn
Natura 2000-ID:	-
DOS-ID ¹	1136713
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Berörda fastigheter:	Stora Äsperöd 1:2
Markägarkategori:	Enskild
Läge:	Cirka 12 km nordväst om Simrishamn
Koordinat centralpunkt:	E:449800 N:6164500 (SWEREF 99 TM)
Huvudavrinningsområde:	Mellan Helgån och Nybroån
Vattenförekomst:	Rörums Södra å, MS_CD: WA87626718
Inskrivna nyttjanderätter:	Finns i akten
Gemensamhetsanläggning:	Finns i akten
Areal:	34,9 hektar (varav land 34,3 hektar, produktiv skog 31,1 hektar)
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Ädellövskog och lövsumpskog ska bevaras, restaureras och vårdas. Betesmarker med blommande bryn ska bevaras, restaureras och vårdas. Vattendrag och småvatten ska bevaras, restaureras och vårdas. Hydrologin ska bevaras, restaureras och vårdas.

Syftet uppnås genom att:

- Bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,
- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, med inslag av luckor och gläntor,
- Bevara och utveckla områdets lövsumpskogar,
- Initialt aktivt öka mängden död och döende lövved,
- Ej transportera ut lövved,
- Se till att gran inte förekommer inom området,

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

- Bevara, restaurera och vårda betesmarker betad av nöt och/eller häst,
- Bevara, nyskapa och vårda småvatten lämpliga för groddjur,
- Bevara, restaurera och vårda vattendrag,
- Bevara, restaurera och utveckla de faunistiska, floristiska och mykologiska värdena inom området,
- Inplantera för området lämpliga arter, i synnerhet som är beroende av ädellövskog,
- Ta bort eventuellt främmande arter,
- Undvika markskador.

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, rensa, dika, fylla ut eller annan markberedning,
2. uppföra mast, jakttorn, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
3. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
4. uttransportera lövved,
5. plantera eller så buskar och träd,
6. gödsla, jordförbättra, eller använda kemiska bekämpningsmedel,
7. utlägga strö eller dylikt, stödutfodra,
8. låta djur som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
9. hålla får under tidsperioden 1 april till 30 augusti,
10. utfodra jaktbart vilt,
11. plantera in fisk eller kräftor,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. utmärkning av och upplysning om naturreservatet,
2. skötsel av mark innefattande naturvårdsåtgärder (exempelvis, skapande av död/döende ved, skapa luckor, plantering av lövträd, inhängning av föryngringsytor med ädellövskog) enligt bilaga 2,
3. skötsel av betesmark omfattandes borttagande av träd och buskar, betning, plantering och sådd av träd, buskar och fältskiktsarter, bränning, enligt bilaga 2,
4. efter utredning: biotopförbättra vattendrag, eller lägga igen diken, enligt bilaga 2,
5. efter utredning: anlägga ytterligare småvatten, skötsel av småvatten omfattandes vegetations- och dy borttagning, enligt bilaga 2,
6. bekämpning av för området främmande eller invasiva arter,
7. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden,
8. inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
9. uppsättning av holkar och anläggande av bo för kungsfiskare.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, stenmur eller naturföremål,
2. elda. Användning av friluftskök är tillåtet i naturreservatet,
3. ta med hund (eller annat sällskapsdjur) som inte hålls i fysiskt koppel,
4. gräva upp växter,
5. föra bort död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
6. samla in mossor, lavar eller vedlevande svampar,

Det är förbjudet utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd att:

7. samla in ryggradslösa djur, t.ex. skalbaggar eller mollusker,
8. placera eller sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch, snitsel, orienteringskontroll eller liknande annat än tillfälligt, högst 10 dygn. Naturreservatets förvaltare bör informeras innan uppsättningen,
9. uppföra någon form av anläggning eller placera ut för reservatet främmande föremål.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel enligt vad som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- länsstyrelsens tillsyn av området,
- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, leder, rastplatser etc).
- driftåtgärder av vid tidpunkten för detta beslut enskilda brukningsvägar. Exempel på driftåtgärder som ovan åsyftas är: lagning av mindre beläggningsskador och potthål, röjning och slåtter av vägslänter eller rensning av vägtrummor och vägdiken och kapning av överhängande grenar, eller väghållarens nedtagning av för allmänheten farliga träd längs med väg,
- djurhållares underhåll av anläggningar och ledningar för betesdjuren (vatten, staket etc).
- underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken samt dräneringsrör som mynnar ut i området från kringliggande åkrar. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Om fisket kan påverkas negativt ska anmälan om dikesrensning göras till länsstyrelsen innan arbetet påbörjas.
- restaurering av hydrologin, inklusive åtgärder i närliggande terrester miljö, som lägga igen avvattnade diken, återskapa naturligare bäckfåror eller blöt-lägga mark.
- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga nyttjanderätter, ledningar, transformatorstation, master och anläggningar, tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom fem arbetsdagar från det att arbetet har inletts.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på skötsel och brukande

- A1 gäller ej plöjning eller omläggning av vall på åkermark, markerad på bilaga 3.
- A3 gäller ej flytt av fallet eller fällt träd över eller i anslutning till led eller väg med utläggning på annan plats i naturreservatet, ej heller markägarens klippning av grenar som sträcker sig in över stig,
- A6 gäller ej spridande av gödsel av organiskt ursprung inom åkermark, markerad på bilaga 3.

- A7 gäller ej stödutfodring i samband med flytt av djur eller som stöd vid enbart vinterbete (september- april). Djurägaren är skyldig att informera förvaltaren om förestående stödutfodring. Förvaltaren avgör var stödutfodringen ska ske,

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på jakt

- A2 och C9 gäller ej maximalt 4 jakttorn (stationära eller mobila) inom fastighet. Tornens placering får variera beroende på vad som avses jagas.
- A10 och C9 gäller ej på åkermark markerad på bilaga 3 eller efter länsstyrelsens skriftliga tillstånd utplacering av spridare som sprider majs eller spannmål i syfte att kunna reducera viltstammen.
- C3 och C8 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.
- C7 gäller ej fiskerättsinnehavares fiske av kräftor.

Övriga undantag

- C6 gäller ej insamling av enstaka beläggsexemplar av svårbestämda arter under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande nationell databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.
- C7 gäller ej håvning, handplockning eller annan selektiv metod som inte förstör djurets livsmiljö, med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av svårbestämda arter av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.
- C9 gäller ej utsättning av de markeringar orienteringsverksamheter nyttjar vid banutläggning.

Upplysningar

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter. Länsstyrelsen vill också upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken (föreskrifterna under rubriken C ovan) gäller omedelbart även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11-11b §) eller strandskydd (13-18 §§),
- 7 kap 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den,

- Anmälningssplikten enligt 12 kap 6§ miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som väsentligen kan komma att ändra naturmiljön gäller även om de inte är förbjudna enligt reservatets föreskrifter,
- Anmälnings- eller tillståndsplikt enligt 11 kap miljöbalken för verksamheter som innebär påverkan på vattens djup eller läge, exempelvis anläggningsarbeten i vatten, dämning, vattenbortledning eller anläggning av våtmark,
- 2 kap, Kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd av fornlämningar mm,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 26 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. Större grupper bör samråda med markägaren. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna men som kan medföra en väsentlig förändring av naturmiljön, ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen. Samråd kan krävas för stora tävlingar, evenemang eller aktiviteter som medför omfattande slitage eller markskador.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Området ligger på Österlen och utgörs av en ädellövskog med Rörums södra å och betesmarker utmed denna. Omlandet utgörs av ett småskaligt jordbrukslandskap som bryts av med ädellövskogar och granplanteringar.

Berggrunden utgörs av sandsten. Jordarten utgörs främst av sandig morän med ett större isälvsediments stråk längs med Rörums södra å. Inom två mindre områden har isälvsedimentet överlagrats av kärrtorv.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Inom området finns inga registrerade fornlämningar. På generalstabskartan från år 1861 utgörs området till större delen av ädellövskog. På den ekonomiska kartan från 1926–34, utgörs också merparten av området av ädellövskog, medan markerna längs med Rörums södra å utgörs av ängsmark, vilka delvis har övergått till ädellövskog idag. I dagsläget har delar av skogen varit föremål för ädellövskogsbruk medan skogen på höjderna har lämnats i princip för fri utveckling.

Biologiska bevarandevärden

Äldre ädellövskog dominerad av bok täcker större delen av naturreservatet. Ädellövskogen är mer senvuxen uppe på höjderna och här förekommer områdesvis blåbärsris under träden. På dessa höjder förekommer en viss mängd död ved. I svackorna är näringsnivån högre och här utgörs fältskiktet under boken bland annat av ramslök, nässelklocka, storrams, långsvingel, gökärt och gulplister. Mängden död ved är begränsad i dessa delar. Lövsumpskogen utgörs av äldre skog bestående av klibbal. I skogen förekommer bland annat grönsångare (NT), entita (NT), spillkråka (NT) skogsduva, stenknäck, trädkrypare, nötväcka, nötskrika och häckande rovfågel samt insekterna taggbock (NT), mindre ekbock (NT) och stor kardinalbagge.

Rörums södra å har återförts till sitt tidigare läge på en sträcka av cirka 550 meter vilket medfört att en otroligt fin å-miljö har återförts till landskapet. Vid två olika tillfällen de senaste 10 åren har svart stork (RE) uppehållit sig vid ån. Kungsfiskare (VU) som är upptagen i EU:s fågeldirektiv, för vilken särskilda skyddsområden ska avsättas och utter (NT) som enligt Art- och habitatdirektivet utgör både en bilaga 2 samt bilaga 4 art), strömstare samt forsärla finns vid ån. På fuktiga betesmarker utmed ån rastar bland annat tofsvipa (VU). I ett anlagt småvatten för groddjur finns bland annat lövgroda och långbensgroda (NT, fridlysta och bilaga 4 arter), större vattensalamander (fridlyst, bilaga 2 och 4 art), blodröd ängstrollslända, brun mosaikslända och höstmosaikslända.

Friluftsvärden

I dagsläget sker främst strövande av närboende i området. Området har höga friluftslivskvaliteter baserat på områdets naturtyper, geologi och tystnad. Området ligger dock otillgängligt till och skulle troligen kräva ny tillfartsväg ifall det skulle göras tillgängligt för allmänheten.

Skälen för beslutet

Området har höga botaniska och zoologiska värden och utgör en viktig reträttplats för många arter som är hotade på grund av omlandets markanvändning i form av skogsbruk och gödslade vallar. Området är viktigt att säkerställa för att stärka den gröna infrastrukturen främst gällande ädellövskog och limniska värden.

Det föreslagna naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårdssynpunkt avseende regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Regional naturvärdesöversikt – biologiska värden:** Området har tilldelats klass 2, Mellby Käsk. Klass 2 utgör höga naturvärden.
- **Grön infrastruktur:** Området ligger i en utpekad värdetrakt för ädellöv, Österlens lövmarker. I direkt anslutning till området ligger tre naturvårdsavtal. Vidare ligger området i en limnisk värdetrakt med Rörums södra å som en värdekärna. Området har betydelse för bevarande av groddjur.
- **Strandskyddat område enligt 7 kap 13–18 §§ MB:** Gäller med 100 meter utmed Rörums södra å.
- **Skogsstyrelsens utpekanden:** har två biotopskydd (äldre naturskogsskog 1,6 hektar) och (ädellövskog 1,1 hektar) samt ett naturvårdsavtal (ädellövskog övrigt 1,7 hektar).
- **Fornlämningar:** I området finns inga registrerade fornlämningar.
- **Närliggande naturreservat:** Naturreservatet Sträntemölla-Forsemölla ligger cirka 1,1 kilometer öster om Stora Äsperöd. Rörums södra å går igenom båda områdena. Cirka 1,9 kilometer söder om Stora Äsperöd ligger naturreservatet Gyllebo och cirka 2,1 kilometer norr om Stora Äsperöd ligger naturreservatet Åkarp.
- **Rödlistade arter:** I området förekommer bl.a. kungsfiskare (VU), tofsvipa (VU), entita (NT), spillkråka (NT), utter (NT), taggbock (NT), mindre ekbock (NT) och lövgroda (NT).
- **Artskyddsförordningsarter:** I området finns bl.a. lövgroda och långbensgroda (fridlysta, bilaga 4 arter), större vattensalamander (fridlyst, bilaga 2 och 4 art), utter (bilaga 2 och 4 art) samt kungsfiskare (för vilka särskilda skyddsområden ska avsättas).

Länsstyrelsens bedömning

Inkommen anmälan om frivilligt formellt skydd har stämts av gentemot poängmodell för prioritering av objekt, Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län. Objektet bedöms tillhöra länets bättre hälft, vara större än 10 hektar och ligga inom värdetrakt för ädellövskog och limnisk värdetrakt med Rörums södra å som värdekärna. Mer än hälften av objektet innehåller prioriterad skogstyp som ädellövskog. Det finns slutligen starka synergier mellan skogsbiologiska värden och värden i andra miljö kvalitetsmål som levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker och ett rikt växt- och djurliv, samt och allmänna intressen. Objektet uppnår 7 poäng av maximalt 9 poäng.

Länsstyrelsens bedömning är att området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald, att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda och återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter.

Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen "Levande skogar", "Ett rikt odlingslandskap", "Myllrande våtmarker", "Levande sjöar och vattendrag" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Naturreseptatet kommer att bidra till en stärkt grön infrastruktur i landskapet och bevarande samt spridning av skyddsvärda arter.

Området berörs inte av några riksintressen. Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Nuvarande markägare önskar ej att området görs tillgängligt genom leder eller anläggningar inom området. Detta har länsstyrelsen inom ramen för "Frivilligt formellt skydd av skog" hört sammat och B-föreskrifter avseende detta har därför ej tagits med i beslutet.

Bestämmelser som beslutet grundar sig på

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreseptat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska i beslutet anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reseptatet.

Om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreseptat, får länsstyrelsen enligt 7 kap. 6 § miljöbalken förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla vissa intrång.

Om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet får enligt 7 kap. 30 § miljöbalken länsstyrelsen besluta om föreskrifter om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom det skyddade området.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreseptat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 3 § Förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte

av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter inrättande naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det inverkar positivt på flertalet ekosystemtjänster, se tabell nedan. Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet.

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
Försörjande	Jakt	Positiv och negativ
Försörjande	Virke och fibrer	Negativ
Försörjande	Bioenergi från skog	Negativ
Reglerande och upprätthållande	Träd och skogars reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Livsmiljöer som t.ex. lek- och spelplatser, boplatser och rastplatser för fåglar och fiskar.	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Kolbindning utförd av växter	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Kolinbindning av återvätad mark	Positiv
Kulturella	Naturarv, exempelvis bevarandet av naturens värden för framtida generationer.	Positiv
Kulturella	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
Kulturella	Resurs för forskning	Positiv
Kulturella	Estetiska värden t.ex. boende vid naturskön miljö, rekreationsaktiviteter och turism i ostörd miljö	Positiv
Kulturella	Kulturarv t.ex. användning av naturliga miljöer av andliga eller historiska orsaker	Positiv
Stödjande	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
Stödjande	Näringsämnes-cirkulation - vattnets kretslopp	Positiv
Stödjande	Ekologiska samspel t.ex. näringsvävares dynamik, interaktioner mellan trofiska nivåer, evolutionära processer	Positiv

Ärendets handläggning

Markägaren anmälde området den 31 januari 2024 för frivilligt formellt skydd (dnr 3724-2024).

Länsstyrelsen biföll anmälan den 14 februari 2024.

Länsstyrelsen har i samråd med markägarna avgränsat området, upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan.

Intrångsersättning har utbetalts till markägaren år 2025.

Ärendet remitterades under perioden 2025-05-30 till den 2025-08-01, då berörda sakägare förelades att yttra sig över framtaget beslutsförslag. Inkomna yttranden och Länsstyrelsens bemötande återfinns i bilaga 5.

Området är inte slutligt inmätt, varför den slutliga gränsen kan komma att ändras något. Slutlig gräns kommer finnas i NVR och på lantmäteriets registerkarta.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen utgör bilaga 4 till detta beslut.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 7.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit avdelningschef Olof Liungman, enhetschef Cecilia Backe, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

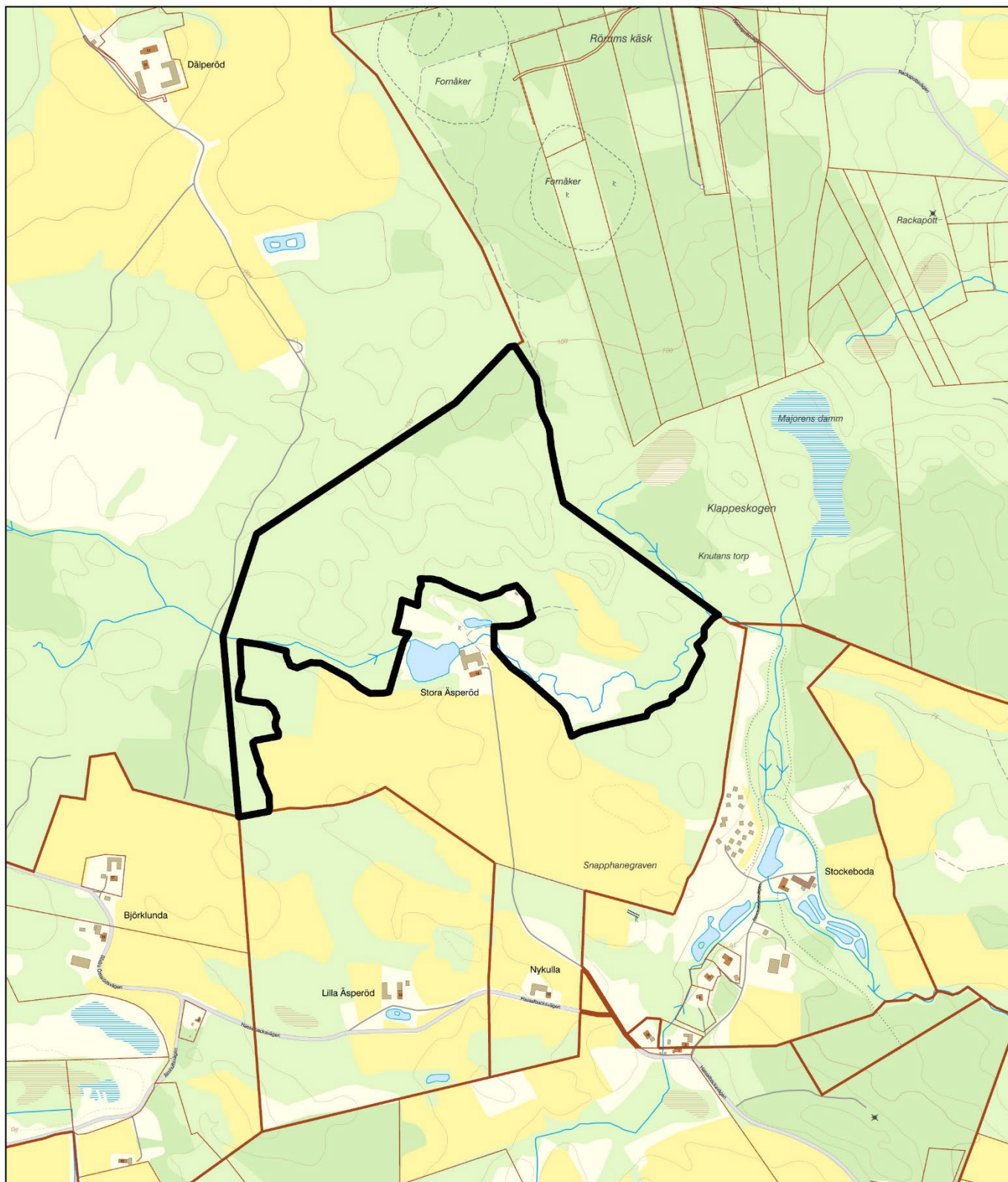
Ola Melin

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Karta med markerat undantag från föreskrift
4. Skötselplan
5. Yttranden och länsstyrelsens bemötande
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1, Beslutscharta Naturreservatet Stora Äsperöd i Simrishamns kommun

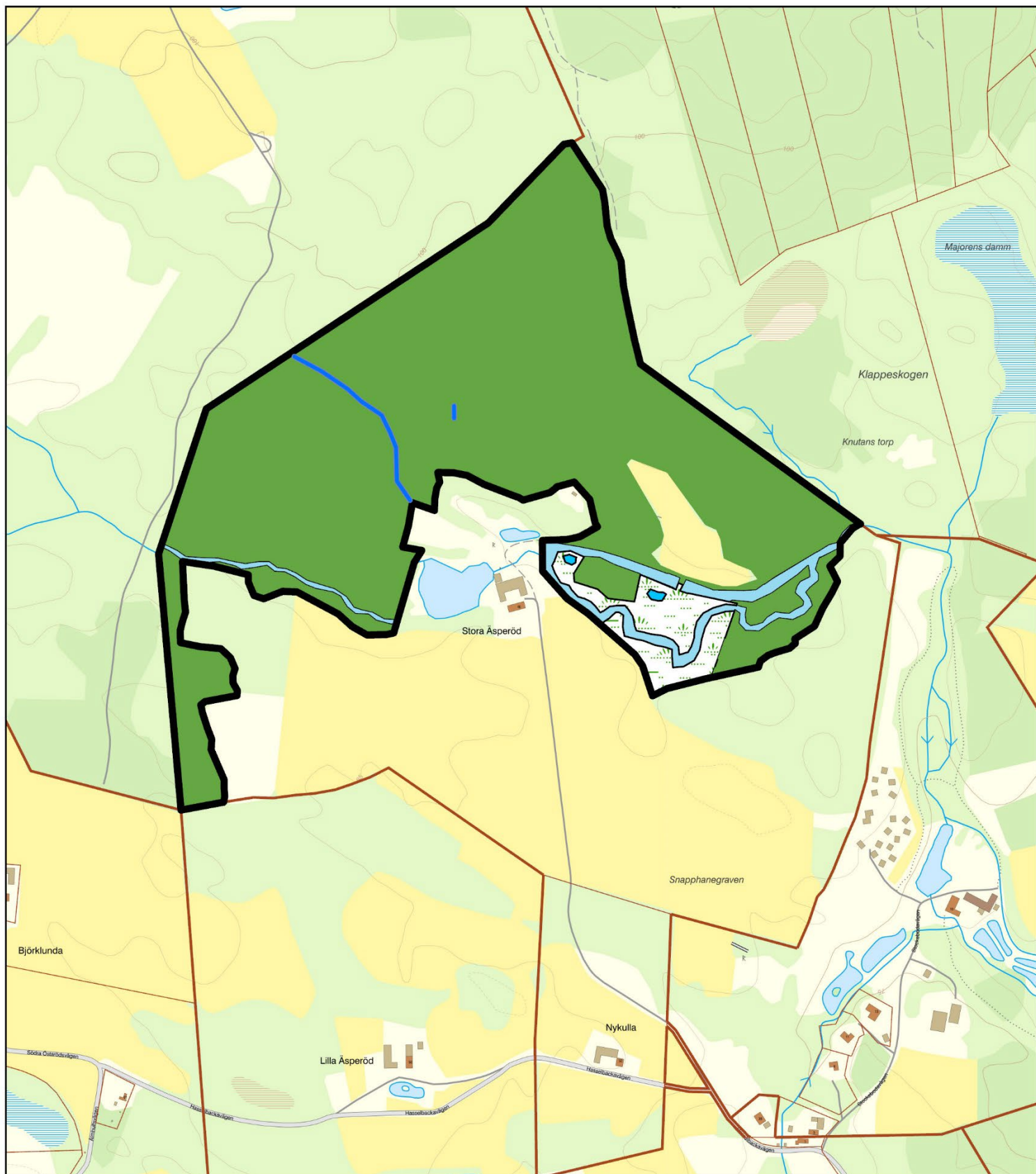
Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan

0 0,13 0,25 0,5 Kilometers

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 1225-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

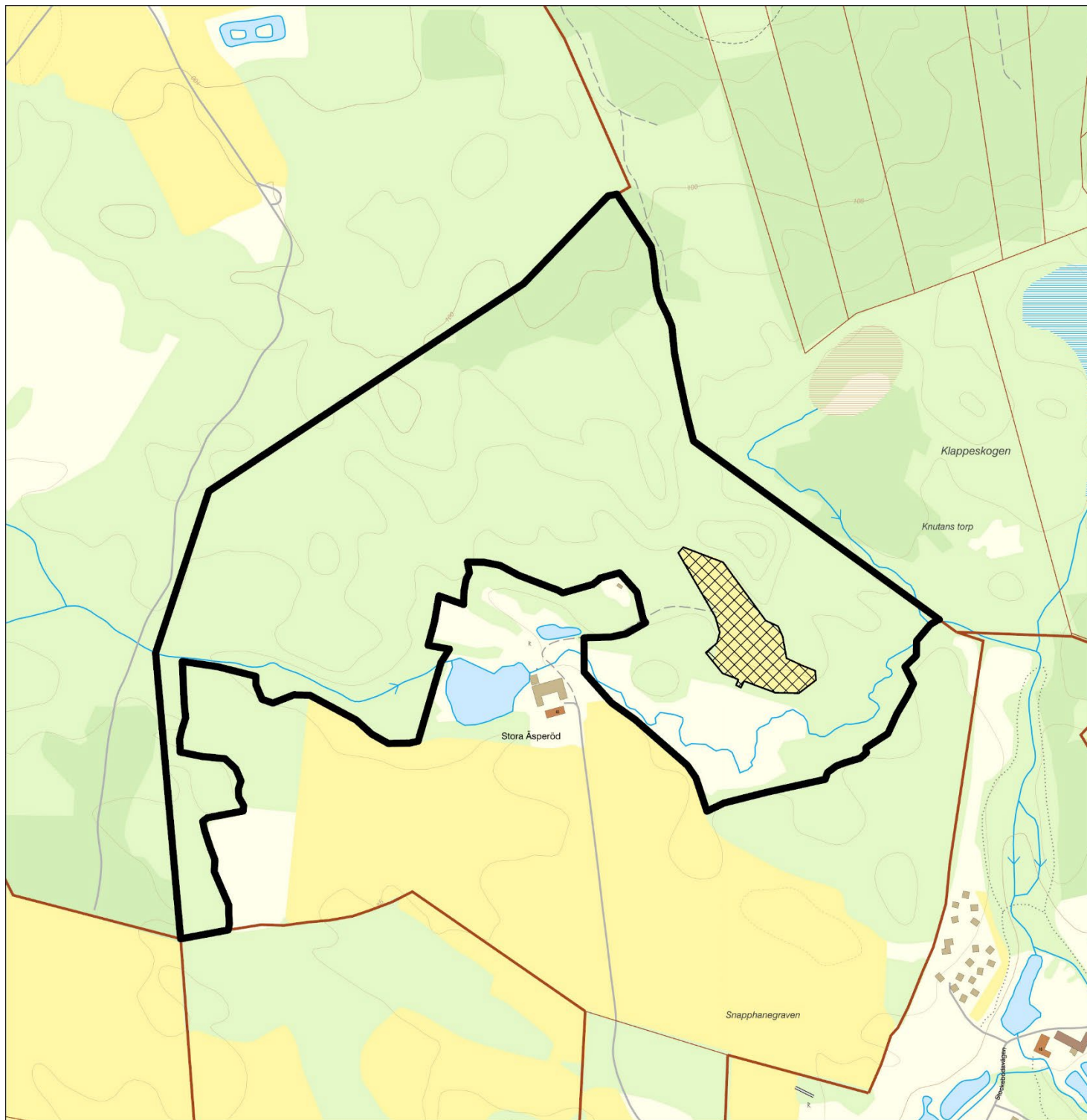
Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

- Föreskrift B2
- Föreskrift B3
- Föreskrift B4
- Föreskrift B5

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 1225-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 3. Karta med markerat undantag från föreskrift

Inom svart skrafferat området gäller undantag från följande föreskrifter:

A1 plöjning eller omläggning av vall på åkermark

A6 spridande av gödsel av organiskt ursprung inom åkermark

A10 och C9 utplacering av spridare som sprider majs eller spannmål i syfte att kunna reducera viltstammen.

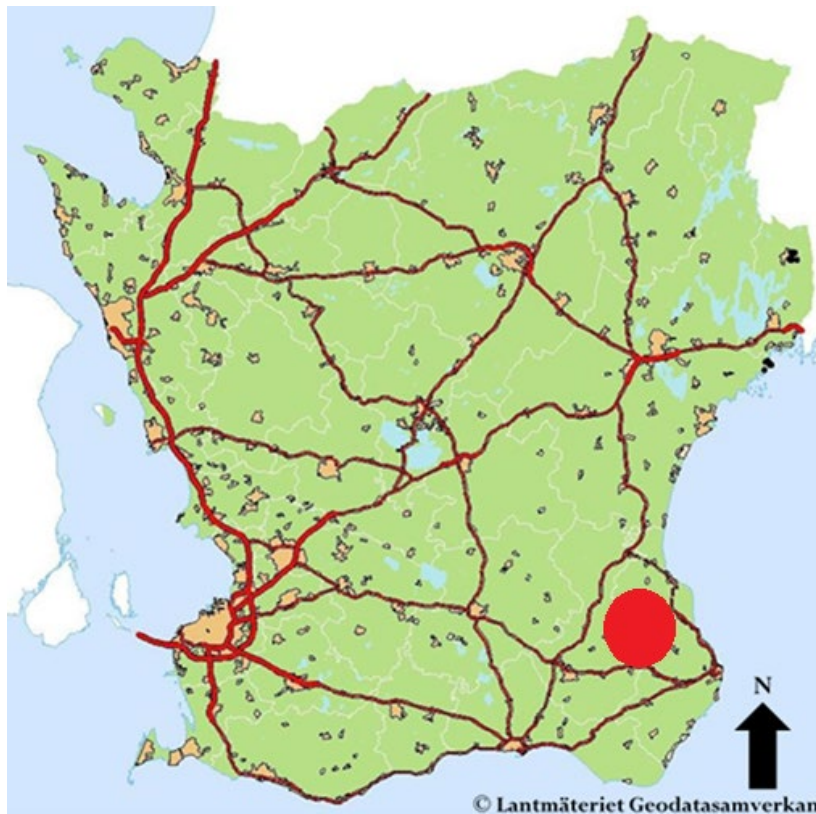
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 1225-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skötselplan för naturreservatet Stora Äsperöd Simrishamns kommun

Länsstyrelsen
Skåne

Figur 1 Den röda cirkeln anger naturreservatets ungefärliga läge.

Fastställt: 2025-09-25
Planförfattare: Johan Johnmark
Diarienummer: 1225–2025, 1291–221
Omslagsbild: Ädellövskog i Stora Äsperöd
Foton: Johan Johnmark

Innehåll

Inledning.....	5
1. Syftet med naturreservatet.....	5
2. Beskrivning av området.....	7
2.1 Administrativa uppgifter.....	7
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden.....	7
2.2.1 Geomorfologi och hydrologi.....	7
2.2.2 Historisk markanvändning och landskapsutveckling.....	7
2.2.3 Biologi och naturvärden.....	10
2.2.4 Friluftsliv.....	10
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?.....	10
3 Övergripande mål och åtgärder.....	11
3.1 Övergripande mål.....	11
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder.....	11
3.3 Forn- och kulturlämningar.....	11
3.2 Konsekvenser av klimatförändringar.....	12
3.3 Hydrologisk restaurering.....	13
3.4 Populationsstärkande åtgärder.....	14
3.4.1 Åtgärder för skogsduva.....	14
3.4.2 Långbensgroda (NT).....	14
3.4.3 Kungsfiskare (VU).....	14
4 Skötselområden med mål och åtgärder.....	14
4.1 Skötselområde Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog, cirka 16,2 hektar.....	15
4.1.1 Beskrivning:.....	15
4.1.2 Bevarandemål:.....	16
4.1.3 Restaureringsåtgärder:.....	16
4.1.4 Skötselåtgärder.....	17
4.2 Skötselområde Lövplanteringar som ska övergå till naturskogsliknade ädellövskog, cirka 5,3 hektar.....	17
4.2.1 Beskrivning:.....	17
4.2.2 Bevarandemål:.....	18
4.2.3 Restaureringsåtgärder:.....	18
4.3 Skötselområde Lundmiljö cirka 5,3 hektar, varav restaureringsmark cirka 5,3 hektar.....	18
4.3.1 Beskrivning.....	18
4.3.2 Bevarandemål.....	19
4.3.3 Restaureringsåtgärder.....	20
4.3.4 Skötselåtgärder.....	20
4.4 Skötselområde Lövsumpskog cirka 4,5 hektar.....	20
4.4.1 Beskrivning:.....	20
4.4.2 Bevarandemål:.....	21
4.4.3 Restaureringsåtgärder:.....	21

4.4.4 Skötselåtgärder:.....	21
4.5 Skötselområde Mad, cirka 1,6 hektar.....	22
4.5.1 Beskrivning:	22
4.5.2 Bevarandemål:	22
4.5.3 Skötselåtgärder:.....	22
4.6 Skötselområde Småvatten cirka 0,4 hektar	23
4.6.1 Beskrivning	23
4.6.2 Bevarandemål	23
4.6.3 Skötselåtgärder	23
4.7 Skötselområde Å cirka 1,6 hektar	24
4.7.1 Beskrivning:.....	24
4.7.2 Bevarandemål:	24
4.7.3 Restaureringsåtgärder:	25
4.7.4 Skötselåtgärder:	25
4.8 Skötselområde Åker cirka 1,1 hektar	25
4.8.1 Beskrivning:	25
4.8.2 Bevarandemål:	25
4.8.3 Skötselåtgärder:.....	25
5 Friluftsliv	26
5.1 Allmän inledning.....	26
5.2 Information	26
5.3 Parkering	26
5 Jakt och fiske.....	26
7 Utmärkning av naturreservatets gränser	27
8 Tillsyn	27
9 Uppföljning och revidering.....	27
9.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	27
9.2 Revidering av skötselplanen.....	27
9.3 Uppföljning av kostnader.....	27
10 Kostnadsansvar och prioriteringar	27
11 Rödlistade arter	30
12 Källor	31
12.1 Skriftliga källor.....	31
12.2 Kartor	31
12.3 Webbplatser	32
Bilaga A Skötselområdeskarta	33
Bilaga B, Målbildskarta	34

Inledning

Skötselplanen beskriver naturreservatets värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör för hur dessa värden ska tillvaratas genom lämplig skötsel. Bakom detta ligger syftet med bildandet av naturreservatet. Syftet styr även vilka föreskrifter (regler) som ska gälla i reservatet. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas, till vilket skötselplanen är en bilaga. För att uppnå syftet med ett naturreservat krävs normalt även en särskild skötsel, vilken redovisas i detta dokument.

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bland annat naturreservatets syfte och vilka natur- och andra bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftet.

1. Syftet med naturreservatet

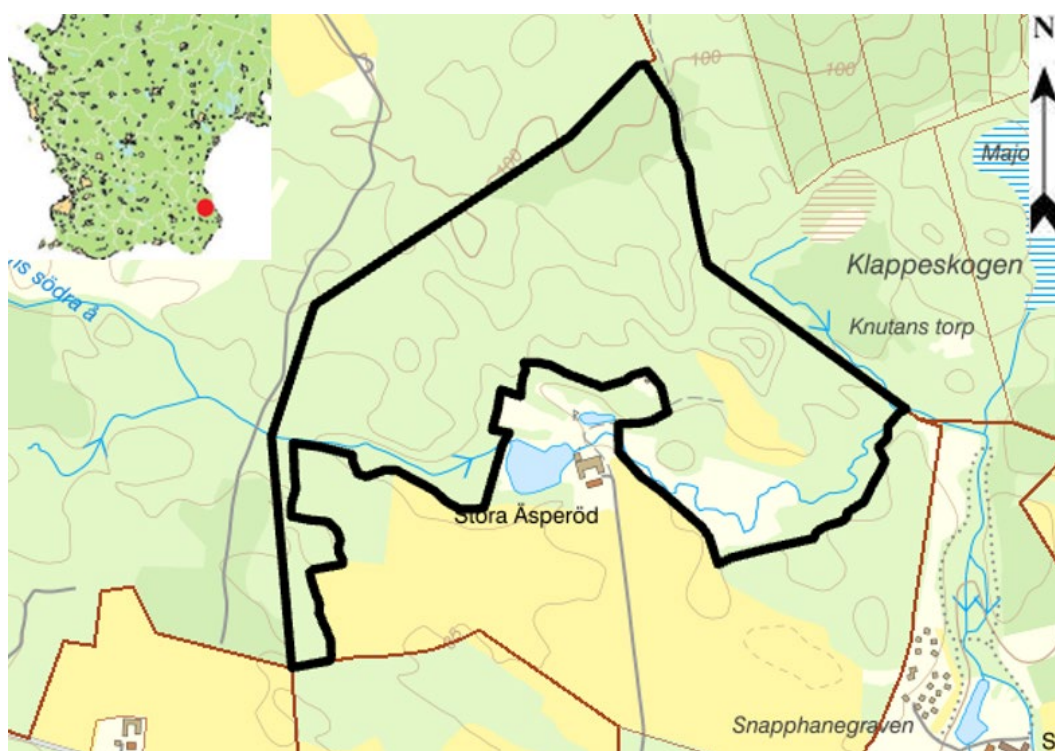
Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Ädellövskog och lövsumpskog ska bevaras, restaureras och vårdas. Betesmarker med blommande bryn ska bevaras, restaureras och vårdas. Vattendrag och småvatten ska bevaras, restaureras och vårdas. Hydrologin ska bevaras, restaureras och vårdas.

Syftet uppnås genom att:

- Bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,
- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, med inslag av luckor och gläntor,
- Bevara och utveckla området lövsumpskogar,
- Initialt aktivt öka mängden död och döende lövved,
- Ej transportera ut lövved,
- Se till att gran inte förekommer inom området,
- Bevara, restaurera och vårda betesmarker betad av nöt och/eller häst,
- Bevara, nyskapa och vårda småvatten lämpliga för groddjur,

- Bevara, restaurera och vårda vattendrag,
- Bevara, restaurera och utveckla de faunistiska, floristiska och mykologiska värdena inom området,
- Inplantera för området lämpliga arter, i synnerhet som är beroende av ädellövskog,
- Ta bort eventuellt främmande arter,
- Undvika markskador.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreseptatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreseptatet ska kunna uppfyllas.

Figur 2 Naturreseptatet är markerat med svart heldragen linje. Skala 1:10 000

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn:	Stora Äsperöd
Kommuner:	Simrishamn
Natura 2000-ID:	-
DOS-ID ¹	1136713
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Berörda fastigheter:	Stora Äsperöd 1:2
Markägarkategori:	Enskild
Läge:	Cirka 12 km nordväst om Simrishamn
Koordinat centralpunkt:	E:449800 N:6164500 (SWEREF 99 TM)
Huvudavrinningsområde:	Mellan Helgeån och Nybroån
Vattenförekomst:	Rörums Södra å, MS_CD: WA87626718
Inskrivna nyttjanderätter:	Finns i akten
Gemensamhetsanläggning:	Finns i akten
Areal:	34,9 hektar (varav land 34,3 hektar, produktiv skog 31,1 hektar)
Förvaltare:	Länsstyrelsen

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.2.1 Geomorfologi och hydrologi

Området ligger på Österlen och utgörs av en ädellövskog med Rörums södra å och betesmarker utmed denna. Omlandet utgörs av ett småskaligt jordbrukslandskap som bryts av med ädellövskogar och granplanteringar.

Berggrunden utgörs av sandsten. Jordarten utgörs främst av sandig morän med en större isälvsediment längs med Rörums södra å. Inom två mindre områden har isälvsedimentet överlagrats av kärrtorv.

2.2.2 Historisk markanvändning och landskapsutveckling

Inom området finns inga registrerade fornlämningar. På generalstabskartan från år 1861 utgörs området till större delen av ädellövskog. På den ekonomiska kartan från 1926–34, utgörs också merparten av området av ädellövskog, medan markerna längs med Rörums södra å utgörs av ängsmark, vilka delvis har övergått till ädellövskog idag. I dagsläget har delar av skogen varit föremål för ädellövskogsbruk medan skogen på höjderna har lämnats i princip för fri utveckling.

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

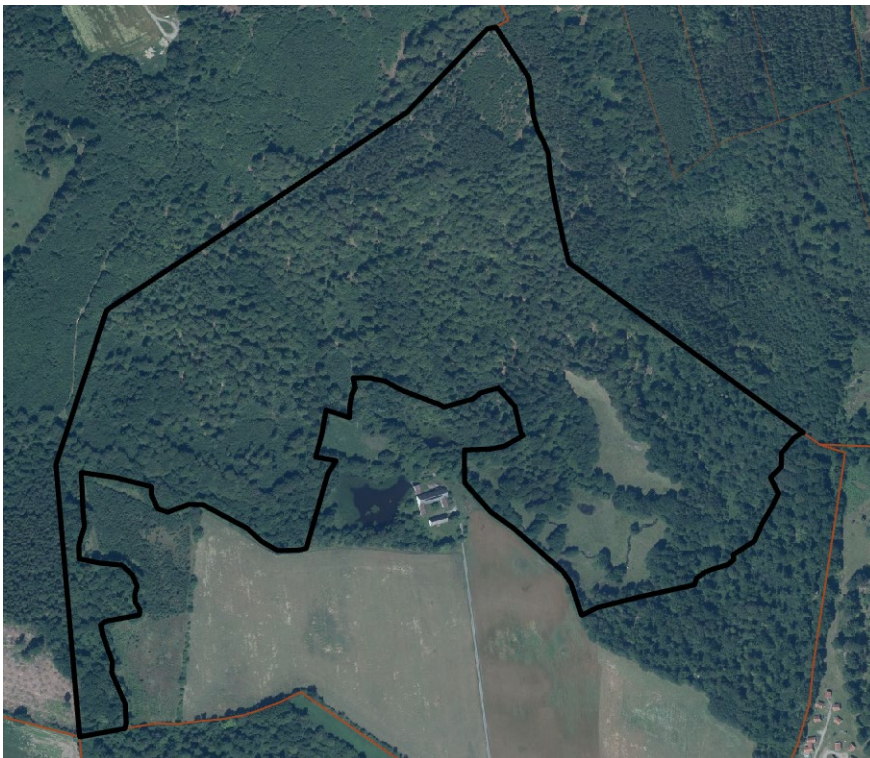
Figur 3 Generalstabskartan från år 1869. Merparten av området var täckt med ädellöv

Figur 4 Häradskartan från år 1926. Stora delar av området utgörs av skog medan markerna kring ån nyttjades som ängsmark.

Figur 5 Flygfoto från år 1940. Notera rensvallarna längs ån och granplanteringen i norr som i dagsläget är en björkplantering

Figur 6 Ortofoto från år 2024. Skogen har brett ut sig på fastigheten

2.2.3 Biologi och naturvärden

Äldre ädellövskog dominerad av bok täcker större delen av naturreservatet. Ädel-lövs-kogen är mer senvuxen uppe på höjderna och här förekommer områdesvis blå-bärsris under träden. På dessa höjder förekommer en viss mängd död ved. I svackorna är näringsnivån högre och här utgörs fältskiktet under boken bland annat av ramslök, nässelklocka, storrams, långsvingel, gökärt och gulplister. Mängden död ved är be-gränsad i dessa delar. Lövsumpskogen utgörs av äldre skog bestående av klibbal. I skogen förekommer bland annat grönsångare (NT), entita (NT), spillkråka (NT) skogs-duva, stenknäck, trädkrypare, nötväcka, nötskrika och häckande rovfågel samt insek-terna taggbock (NT), mindre ekbock (NT) och stor kardinalbagge.

Rörums södra å har återförts till sitt tidigare läge på en sträcka av cirka 550 meter vil-ket medfört att en otroligt fin å-miljö har återförts till landskapet. Vid två olika till-fällen de senaste 10 åren har svart stork (RE) uppehållit sig vid ån. Kungsfiskare (VU) som är upptagen i EU:s fågeldirektiv, för vilken särskilda skyddsområden ska avsättas och utter (NT) som enligt Art- och habitatdirektivet utgör både en bilaga 2 samt bilaga 4 art), strömstare samt forsärla finns vid ån. På fuktiga betesmarker utmed ån rastar bland annat tofsvipa (VU). I ett anlagt småvatten för groddjur finns bland annat löv-groda och långbensgroda (NT, fridlysta och bilaga 4 arter), större vattensalamander (fridlyst, bilaga 2 och 4 art), blodröd ängstrollslända, brun mosaikslända och höstmö-saikslända.

2.2.4 Friluftsliv

I dagsläget sker främst strövande av närboende i området. Området har höga friluftslivskvaliteter baserat på områdets naturtyper, geologi och tystnad. Området ligger dock otillgängligt till och skulle troligen kräva ny tillfartsväg ifall det skulle göras till-gängligt för allmänheten.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markan-vändningsförändring, exempelvis skogsavverkning, skogsplantering och täkt-verksamhet.
- Avverkning av skog inom området.
- Avverkning av hålträd och kvarstående döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden.
- Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Borttagning och bort-forsling av markliggande död ved.
- Borttagning och bortforsling av död ved.
- Brist på föryngring av ersättningsträd till gamla och grova träd.
- Hårt betestryck från klövvilt som förhindrar föryngring av träd.

- Utdikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena.
- Skötsel som avlägsnar kantzoner och skapar skarpa gränser mellan olika markslag.
- Nedfall av luftföroreningar och luftburet kväve. Kvävenedfall påskyndar igenväxningen och kan påverka artsammansättningen i områdets naturtyper.
- Störningar kopplade till klimatförändringarna som t.ex. omfattande sommartorka, förändrat stormmönster med följd att träd faller i förtid.
- Införsel och spridning av invasiva och främmande arter.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller har potential att bli ett problem om de införs.

3 Övergripande mål och åtgärder

3.1 Övergripande mål

Bevarandemålen är långsiktiga och det som gäller när området har gynnsam bevarandestatus. Det är viktigt att påpeka att de måste revideras allt eftersom ny kunskap kommer fram.

Ett övergripande bevarandemål för typiska arter i området är:

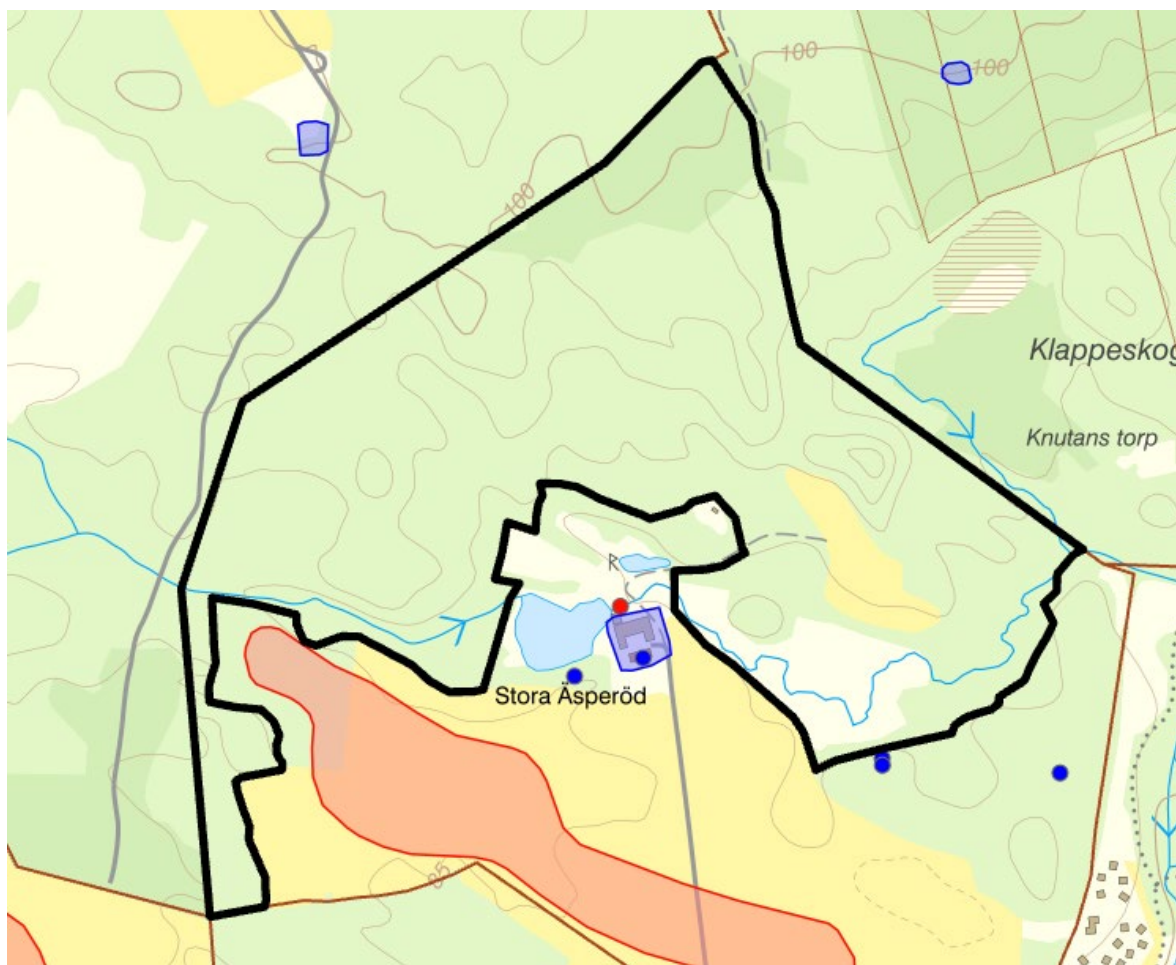
- Artrikedomen och arttätheten i områdets befintliga habitat ska bevaras och utvecklas.
- Förekomsten av rödlistade växt-, svamp- och djurarter, som är knutna till området, ska bevaras och utvecklas, så att de kan föryngra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Restaurera yngre lövskogsområden till naturskogsliknade ädellövskog.
- Skapa mer död och döende ved.
- Ett fortsatt bete.
- Utveckla lundmiljöerna.
- Återskapa om möjligt en mer naturlig hydrologi.
- Vidta åtgärder för att stärka hotade arter.

3.3 Forn- och kulturlämningar

Inga registrerade forn- eller kulturlämningar finns inom området. Det finns dock flera stenmurar i området som visar på tidigare markanvändning. Vissa av stenmurarna har svängda former som tyder på äldre härkomst.

Figur 7 De kända forn- och kulturlämningarnas lokalisering framgår av kartan.

Vid ingrepp i och invid fornlämning krävs tillstånd enligt kulturmiljölagen 2 kap 1989:950; samråd ska ske med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet innan åtgärd påbörjas. Det gäller exempelvis vid grävning. I samband med avverkning av träd och utkörning av virke som berör fornlämning krävs samråd eftersom det finns risk för skada på fornlämning. Röjningsavfall får inte läggas på eller invid fornlämning.

3.2 Konsekvenser av klimatförändringar

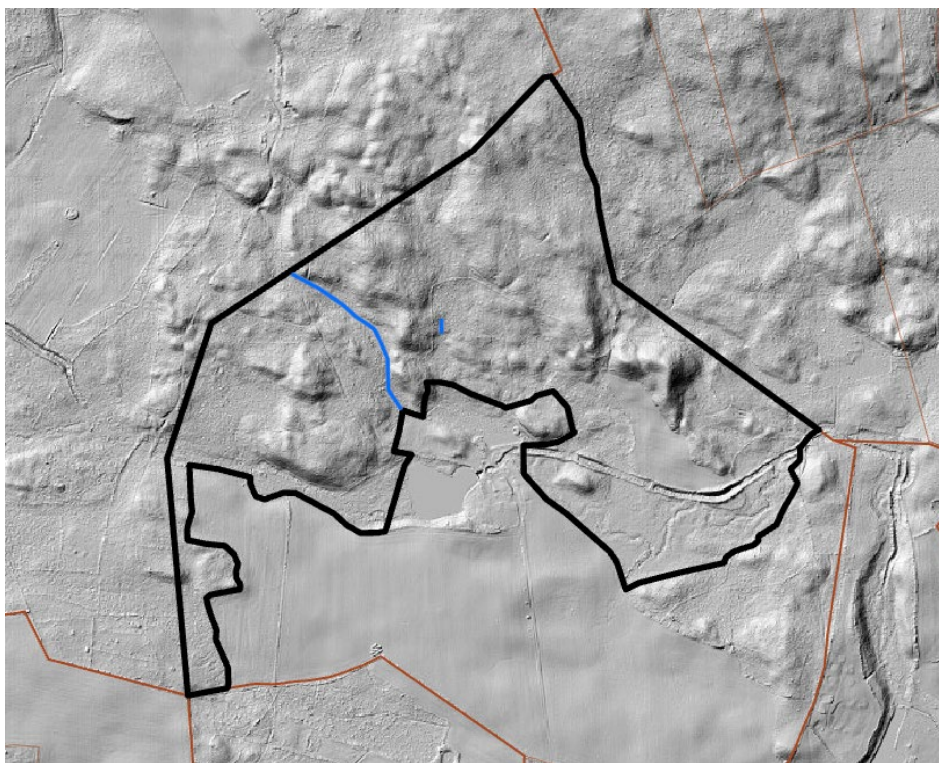
Vegetationszonerna kommer att flytta sig norrut i en takt som många arter inte hinner med i. Den prognostiserade ökade nederbördsmängden (15%) framför allt vintertid, kan komma att gynna utvecklingen lövsumpskogarna i området. De befarade torrare somrarna kan dock motverka denna utveckling. Tall- och blandskogen kan komma att gynnas genom ett varmare klimat, men träd och fältskikt kan likväl drabbas av omfattande torkskador med artförsvinnande som följd. Ett varmare klimat kommer att gynna spridning av invasiva arter till naturreservatet som slår ut den inhemska floran och faunan.

- Exempel på skötselåtgärder för att motverka eventuella problem orsakade av klimatförändringar:
- Förflyttning av arter.

- Bekämpande av främmande och invasiva arter.
- Förlängd betessäsong.

3.3 Hydrologisk restaurering

Markägarna har sedan tidigare återfört Rörums södra å till sitt tidigare läge på en sträcka av cirka 550 meter vilket medfört att en otroligt fin å-miljö har återförts till landskapet. Den nedsänkta rätade å kanalen ligger kvar. Om hydrologiska utredningar visar att ytterligare åtgärder är önskvärda för naturen och de kan ske utan att det påverkar utanför naturreservatet liggande mark så medger föreskrifter att detta sker. Delar av Rörums södra å (väster om dammen på fastigheten) har stenrensats. Block bör återföras till åfåran för att öka ståndortsplatser för fisk och skapa livsmiljöer för akvatiskt liv.

Figur 8 Höjdsuggningskarta med markerat dike

3.4 Populationsstärkande åtgärder

3.4.1 Åtgärder för skogsduva

Skogsduva är en karaktäristisk art för äldre bokskogar. Fågeln finns inom området, men antalet bohål är väldigt få. Skogsduvan var tidigare rödlistad (2005). Skogsduvan kräver hålträd för sin häckning. Studier har visat att det är just avsaknaden av lämpliga bohål som är begränsande för arten. Holkar med ingångshålet 10 cm utgör en utmärkt bostad för dessa fåglar. Minst 5 holkar bör sättas upp.

3.4.2 Långbensgroda (NT)

Långbensgroda, som finns i området, är en skogslevande art som är i behov av fisk- och kräftfria småvatten i skogsmiljö. Utredning bör ske om fler småvatten kan skapas främst inne i skogen.

3.4.3 Kungsfiskare (VU)

Kungsfiskare finns i området. Längs kanalen finns så pass kraftiga slänter (se höjds-kuggningskarta figur 8) att dessa med viss schaktning skulle vara lämpliga som häckningslokal för kungsfiskare. Alternativt, om materialet visar sig vara för grovt, att prefabricerat bo byggs in i branten.

4 Skötselområden med mål och åtgärder

Naturreseptatet har delats in i 8 olika skötselområden:

- Skötselområde 1 – Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog
- Skötselområde 2 – Lövplanteringar som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog
- Skötselområde 3 – Lundmiljö
- Skötselområde 4 – Lövsumpskog
- Skötselområde 5 – Mad
- Skötselområde 6 – Småvatten
- Skötselområde 7 – Å
- Skötselområde 8 – Åker

4.1 Skötselområde Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog, cirka 16,2 hektar

4.1.1 Beskrivning:

Äldre ädellövskog som domineras av bok, med inslag av ek och tall samt viss andel solitära granar. Området har de senaste decennierna till stora delar varit undantaget från skogsbruk. Skogens ålder ligger kring 110–120 år. På höjderna är skogen mer senvuxen och här förekommer områden med blåbärsris, här kan träden vara ännu äldre. På dessa höjder förekommer en viss mängd död ved. I svackorna är näringsnivån högre och här utgörs fältskiktet av ramslök, nässelklocka, storrams, långsvingel, gökärt och gulplister. Mängden död ved är begränsad i dessa delar. Virkesvolymen år 2024 uppgår till cirka 5550 m³sk. Genomsnittsbonitet ligger kring 5,4 m³sk/ha och år. I skogen förekommer bland annat grönsångare (NT), entita (NT), spillkråka (NT) skogsduva, stenknäck, trädkrypare, nötväcka, nötskrika och häckande rovfågel. Insekter som förekommer är bland annat taggbock (NT), mindre ekbock (NT) och stor kardinalbagge. I området finns långbensgroda (NT). Dessa behöver småvatten omgärdade av skog för en lyckad reproduktion.

Figur 9 Ädellövskog i området

Figur 10 Ädellövskog i området

Figur 11 Ett tidigare biotopskydd i området

Figur 12 Ädellövskog i sluttningen ner mot ån

4.1.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad ädellövskog bestående av främst bok med inslag av ek och tall, fågelbär, lönn, avenbok, lind samt andra inhemska lövträd. Krontäckningen bör ligga kring 80%.
- Mängden gamla träd och senvuxna träd ska vara hög.
- Mängden död ved i olika nedbrytningsstadier och olika grovlekar i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 20 m³/ha.
- Gran och lärk ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Invasiva och eller främmande arter ska inte förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt.
- Förekomst av småvatten lämpliga för långbensgroda.
- Skogsduva bör häcka årligen i området.

Bevarandemålet bedöms vara uppnått cirka 15 år efter genomförda restaureringsinsatser.

4.1.3 Restaureringsåtgärder:

- Successiv fällning och ringbarkning av träd för att öka ljusnedsläppet till fältskiktet så att bevarandemålet om 80 % krontäckning kan nås. Nyskapandet av död ved bör ligga kring 2 m³/ha och år tills bevarandemålet är uppnått. Grova träd (över 40 cm i diameter i brösthöjd) ska ej fällas/ringbarkas.
- Avveckling av förekommande granar. Genom fällning eller ringbarkning. Hän-syn ska tas till risk för granbarkborreförekomst, därför bör ej mer än 3 och högst 5 m³sk per hektar rått barrvirke förekomma. Vidare bör fällning och ringbarkning endast ske under höst och vintermånaderna.
- Stödplantering behöver ske av främst ek, lönn, fågelbär, avenbok och lind. In-hägnad kan behöva ske pga viltbete. Lokalt frö och plantmaterial ska användas.
- Uppsättning av minst 5 holkar för skogsduva.

- Utredning bör genomföras för att identifiera lämpliga ställen att anlägga småvatten för långbensgroda. Genomföra anläggande av småvatten. Området småvatten anläggs på ska därefter tillföras skötselområde Småvatten.

4.1.4 Skötselåtgärder

- Återkommande röjningar, gallringar och avverkningar i syfte att hålla bevarandemålet genom att fälla, ringbarka (både hela och delar av träd samt uppe i kronorna (gynnar termofila insekter)), lämna som högstubbe, knäcka och dra ner halva trädet, etc, med riktvärde 1–2 träd/ha och år. Därtill bör röthål anläggas i minst 0,5–1 träd/ha och år. Grova träd (över 40 cm i diameter i brösthöjd) bör ej fällas/ringbarkas. Spara och utveckla undertryckta senvuxna träd, i synnerhet av bok, med riktvärde minst 10 stycken per hektar.
- Brunnsröjning kring ekar som står i området.
- Röjning i uppkommande boksly och då prioritera andra ädla lövträd, före bok, vid röjning, likväl som bokdominansen ska bestå.
- Röjning av eventuellt inväxande granar.
- Borttagande av invasiva och eller främmande arter.
- Inplantering av arter som lever i andra naturskogsliknade ädellövskogar i Södra Sverige får ske.
- Underhåll av holkar så att de uppfyller sitt syfte. När tillräckligt med naturliga bohål finns kan holkarna avvecklas.

4.2 Skötselområde Lövplanteringar som ska övergå till naturskogsliknade ädellövskog, cirka 5,3 hektar

4.2.1 Beskrivning:

Lövplanteringar av olika ålder från 8 till 35 år. Merparten av områdena utgörs av bok medan området i längst i norr är 35 årig björk. Förekomsten av andra lövträd är begränsad i bestånden.

Figur 14 Yngre bokvass centralt i området

Figur 13 Något äldre bokvass i västra delen av området

Figur 15 Björkplanteringen i områdets norra del

4.2.2 Bevarandemål:

Samma som för Ädellövskog som ska övergå till naturskogsliknande ädellövskog.

Bevarandemålet bedöms kunna vara uppnått om cirka 150 år.

4.2.3 Restaureringsåtgärder:

- Kontinuerlig röjning i det uppväxande trädbeståndet och då prioritera andra ädla lövträd, före bok, vid röjning, likväl som bokdominansen ska bestå.
- Stödplantering kan behöva ske av främst lönn, ek, fågelbär, avenbok och hassel. Inhägnad kan behöva ske pga viltbete. Lokalt frö och plantmaterial ska användas.
- Fortsatt röjning av uppkommande granar och eventuella främmande arter.

4.3 Skötselområde Lundmiljö cirka 5,3 hektar, varav restaureringsmark cirka 5,3 hektar

4.3.1 Beskrivning

Tre områden, ett i sydväst med en äldre skog och ett rikare fältskikt. Ett område i öster med träd i cirka 120 års åldern, med enstaka äldre ekar och ett artfattigare fältskikt. Ett områden i anslutning till maden liggande kulle bevuxen med äldre bok och ek. I det östra området har gallring skett norr om kanalen och underväxten, som främst består av bok och hassel, är cirka 15 år gammal. I detta område finns också ett mindre inslag av rönn, avenbok och björk. I området söder om kanalen finns äldre ekar och hasselbuketter som vuxit upp i en ljusare miljö. Naturtypen för områdena är enligt Natura 2000 Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160). Fältskiktet utgörs bland annat av svalört, vitsippa, gulplister, långsvingel, buskstjärnblomma, vildkaprifol, örnbräken och gökärt. Med tiden kan även storrams och nässelklocka trivas här. Fågellivet utgörs bland annat av grönsångare (NT), nötväcka och nötskrika. Efter

restaureringsåtgärderna vidtagits kommer området även att attrahera svart-vit flugsnappare (NT).

Figur 16 Ekar i östra området

Figur 17 Ek som vuxit upp under ljusa förhållanden

Figur 18 Lundmiljö i sydvästra området

Figur 19 Lundmiljö i sydvästra området

4.3.2 Bevarandemål

- Lundmiljö bestående av gamla grova ekar, med en underväxt av hassel och ett inslag av rönn, lind, fågelbär och hagtorn samt efterträdare till dessa.
- Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska utgöra ett påtagligt inslag genom en mosaik av/variation mellan tätare respektive glesare delar i hela området.
- Ekarna ska kunna utveckla en mer vidkronig karaktär och buskskiktet ska inte lida brist på ljus.
- Mängden död ved bör minst ligga kring 20m³/ha.
- Fältskiktet ska vara rikt och fläckvis sammanhängande. Arterna ska bl.a. utgöras av arter som svalört, vitsippa, buskstjärnblomma och gökärt.

Bevarandemålet bedöms vara uppnått om cirka 200 år, baserat på ekarnas nuvarande ålder.

4.3.3 Restaureringsåtgärder

- Frihuggning av vidkroniga träd, i synnerhet av ek. Friställningen ska ske med försiktighet och successiv utglesning, då särskilt ekar annars kan bli mycket stressade och till och med dö.
- Gallring och veteranisering så att krontäckningen ligger kring 70–80% i syfte att gynna ett rikt fältskikt. Grova träd (över 40 cm i diameter i brösthöjd) får ej tas ned. Stammar överskridande 30 cm i diameter ska kvarlämnas som död ved. Grenar och ris får utköras ur naturreservatet. Eventuellt rotnetto tillfaller markägaren.
- Tillse att nya ekar kan komma upp i området. Dessa behöver sannolikt planteras och ska då vara av lokalt material, vidare behöver de troligen inhägnas. Etableringen av ek bör ske när luckor efter nedtagna träd eller stormfällda träd uppstår, sannolikt behöver ytterligare något eller några träd då tas ner för att ljusluckan ska bli tillräckligt stor.
- Stödplantering av fågelbär och lind. Lokalt plantmaterial ska eftersträvas. Inhägnad kan behöva ske mot bete.
- Veteranisering av ekar genom skapande av till exempel håligheter för fladdermöss, röthål, gren och stambrott.
- För det östra och sydvästra området instängsling och bete med nöt eller häst. Sambete kan få ske med övrig betesmark och åker.
- Uppsättning av minst 5 holkar för svart-vit flugsnappare och minst tre fladdermusholkar.

4.3.4 Skötselåtgärder

- Återkommande röjning och avverkning för att kunna uppnå bevarandemålen. Avverkningarna ska spridas i tid för att kontinuerligt skapa ny död ved. Stammar överskridande 30 cm i diameter ska kvarlämnas som död ved. Grenar och ris får utköras ur naturreservatet. Eventuellt rotnetto tillfaller markägaren.
- Avverkning av eventuellt inkomna granar.
- Det östra området bör efter den 15 juli betas med nöt eller häst.
- Inplantering av arter som lever i lundmiljöer i Södra Sverige får ske.
- Främmande och eller invasiva arter ska inte förekomma inom skötselområdet.
- Underhåll av holkar så att de uppfyller sitt syfte. När tillräckligt med naturliga bohål finns kan holkarna avvecklas.

4.4 Skötselområde Lövsumpskog cirka 4,5 hektar

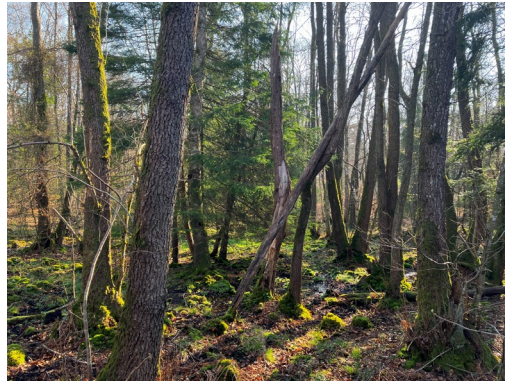
4.4.1 Beskrivning:

Sju delområden, av olika storlek, där samtliga utgörs av äldre lövsumpskog som domineras av klibbal i åldern 80–100 år med inslag av glasbjörk. Mängden död ved är begränsad, med undantag där asken tidigare har varit framträdande. Fältskiktet är

sparsamt men här finns bland annat blek stjärnmossa. Fågellivet utgörs bland annat av mindre hackspett (NT), entita (NT), svarthätta, stjärtmes och gärdsmyg. Ett längre dike och en möjligen fördjupad bäck finns i området som bör utredas ifall bottnen kan höjas för att öka fuktigheten i området utan att det negativt påverkar ut- anför naturreservatet liggande mark.

Figur 20 Lövsumpskog längs med ån

Figur 21 Lövsumpskog i centrala delen av området

4.4.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad lövsumpskog bestående av de inhemska trädarter som etablerat sig i området.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 20 m³/ha. Tillförseln av död ved, främst genom ringbarkning, bör ligga kring 1–2 kbm/ha och år, när detta bedöms möjligt.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Områdena får vara mycket svårframkomliga.
- Främmande och eller invasiva arter ska inte förekomma inom skötselområdet.

Bevarandemålet är i stort sett uppnått, med undantag av att mängden död ved bör öka i samtliga delområden.

4.4.3 Restaureringsåtgärder:

- Utreda och eventuellt höja bottnen på två diken i området (se figur 8). Lutningen från grannfastigheten är mycket god varför åtgärd enbart bör påverka själva naturreservatet.
- Ringbarkning av gran.

4.4.4 Skötselåtgärder:

- Ringbarkning eller om träden riskerar att falla in i ett annat skötselområde, fällning, av träd för att kunna uppnå bevarandemålen. Åtgärderna ska spridas i

tid för att kontinuerligt skapa ny död ved. Efter en ringbarkning tar det cirka tre-fyra år innan klibbalen har dött. Allt avverkat material ska lämnas kvar i naturreservatet.

- Røjning av eventuellt inkomna granar, vilka lämnas kvar som död ved.

4.5 Skötselområde Mad, cirka 1,6 hektar

4.5.1 Beskrivning:

I huvudsak träd- och buskfri mad längs med Rörums södra å på ömse sidor om den återupptagna åfåran. Periodvis står stora delar av området under vatten. Området har nyttjats som betesmark under en lång tid. Området domineras av starr och tuvtåtel med inslag av svalört, gul svärdsilja, smörblomma och vecketåg. Tidigare (år 2009 har smörbollar förekommit). Fågellivet utgörs bland annat av tofsvipa (VU), skogssnäppa. Vid två olika tillfällen de senaste 10 åren har svart stork (RE) uppehållit sig här.

Figur 22 Slåttermaden i april år 2025

4.5.2 Bevarandemål:

- Betesmark dominerad av starr med inslag av smörboll. Träd och buskar växer främst längs ån.
- Bete bör ske hela vägen ner till ån.
- Tofsvipa bör häcka årligen.

Bevarandemålet är uppnått.

4.5.3 Skötselåtgärder:

- Vid behov røjning av uppkommande träd och buskar. Årsskott kan ligga kvar i skötselområdet.
- Årligt bete med nöt. Om tofsvipor häckar i området bör betesdjuren först släppas på när tofsvipans ungar är flygga (vilket de blir 35–40 dagar efter kläckning). Ett riktmärke är efter den 15 juni.

- Främmande och eller invasiva arter ska inte förekomma inom skötselområdet.

4.6 Skötselområde Småvatten cirka 0,4 hektar

4.6.1 Beskrivning

Två mindre anlagda småvatten som ligger i skötselområdet Mad.

Här finns bland annat långbensgroda (NT), lövgroda (NT), större vattensalamander, blodröd ängstrollslända, brun mosaikslända och höstmosaikslända.

Figur 23 Det västra småvattnet

Figur 24 Det östra småvattnet

4.6.2 Bevarandemål

- Småvattnen som ska vara solexponerade och fria från fisk och kräftor.
- Arealen småvatten får öka på bekostnad av andra skötselområden.
- Större vattensalamander och långbensgroda bör årligen reproducera sig inom naturreservatet.

Bevarandemålet är uppnått.

4.6.3 Skötselåtgärder

- Med tiden kommer småvattnen behöva grävas om för att upprätthålla sin funktion. Vid rensning bör inte mer än 50% av småvattnet rensas åt gången, först när vegetation åter etablerat sig i den rensade delen bör kvarvarande del rensas.
- Återkommande borttagande av fisk- och kräftor, då dessa inverkar synnerligen negativt på groddjursreproduktionen.
- Småvattnen bör hållas rena från buskar och sly som växer upp kring dem.
- Vid bete bör dammarna ej stängslas bort då bete, hela vägen ner till vattenkanten, är bra för groddjuren. Betsdjurens antal bör anpassas efter småvattnens storlek, så att de ej blir förorenade.

4.7 Skötselområde Å cirka 1,6 hektar

4.7.1 Beskrivning:

Södra Rörums å ingår med en sträcka av cirka 1 kilometer. Ån har mycket höga naturvärden. Beskrivet ifrån uppströms läge är ån först mycket stenig, även om viss stenröjning har skett (ån omfattas här ej av markavvattningsföretag), sedan når ån dammen med dämme (som ligger utanför naturreservatet) efter en kortare sträcka kommer ån åter in i naturreservatet och delar sig här, dels i den återmeandrade delen (cirka 550 meter) med lerbotten, dels i den kraftigt fördjupade kanal som omfattas av ett markavvattningsföretag (Raskarum-Stubbadamms dikningsföretag år 1937). Ån flyter ihop igen och fortsätter i den kraftigt fördjupade kanalen innan det når reservatsgränsen. I ån förekommer bland annat ål (CR) och öring. Kungsfiskare (VU) som är upptagen i EU:s fågeldirektiv, för vilken särskilda skyddsområden ska avsättas och utter (NT) som enligt Art- och habitatdirektivet utgör både en bilaga 2 samt bilaga 4 art), strömstare samt forsärla finns vid ån.

Figur 25 Ån ute på maden

Figur 26 Stenrensad del av ån Figur 27 Sträcka som inte stenrensats

4.7.2 Bevarandemål:

- Ån ska i så hög grad som möjligt återfå sin naturlighet, vilket innebär att den fortsatt tillåts meandra och nyttja svämplanen. Genombrott till

dikningsföretagets kanal är att vänta med tiden och en är en naturlig utveckling. Kontakt bör tas med markavvattningsföretaget om företaget fortfarande är aktuellt och hur de ser på ett sammanflytande. Åtgärder för att förhindra sammanflytning kan bli aktuellt att vidta.

- Död ved i olika nedbrytningsstadier bör förekomma i vattendraget, särskilt där ån omges av skog.
- Möjliggöra årlig häckning av kungsfiskare.
- Främmande arter bör ej förekomma inom skötselområdet, vilket kommer bli svårt att hantera.

Bevarandemålet är ej uppnått då delar av ån är stenrensad.

4.7.3 Restaureringsåtgärder:

- Återföra rensade block i ån uppströms dammen.
- Iordningsställa minst en lämplig häckningslokal/bo för kungsfiskare i slänt längs med kanalen, där branten är som högst.

4.7.4 Skötselåtgärder:

- Om i vattendraget nedfallna träd påverkar mark utanför naturreservatet negativt ska dessa träd i första hand placeras längs med strömriktningen och i andra hand plockas upp ur vattendraget.

4.8 Skötselområde Åker cirka 1,1 hektar

4.8.1 Beskrivning:

Ett område med åkermark som nyttjats som betesmark under lång tid. Undantag från föreskrift finns att detta område får plöjas upp eller att vallen får läggas om samt att organisk gödsel (som stallgödsel) får tillföras. Mest önskvärt vore dock om betesdriften fortsatte utan tillförande av gödning. Längs med brynen rör sig fladdermöss av olika arter.

4.8.2 Bevarandemål:

- Betesmark alternativt öppen brukad åkermark.
- Bevarande och utvecklande av bryn mot skötselområden som utgörs av skog.

4.8.3 Skötselåtgärder:

- Årlig betesdrift, alternativt, plöjning och omläggning av vall får ske. Gödsling med organiska växtnäringsämnen och insådd av 1 och 2 åriga grödor får ske. Det är förbudet att använda kemiska bekämpningsmedel.

- Grenar som växer ut över åkern får kapas.

Figur 28 Åkermarken

5 Friluftsliv

5.1 Allmän inledning

Naturreservatet ligger mycket svåråtkomligt till för besökare. Då den enda infartsvägen avslutas i en gårdsplan, med hemfridszon. Inom ramen för den nya nationella skogsstrategin och det nya frivilliga formella skyddet har hänsyn tagits till markägarens önskan att inte anlägga vare sig parkeringsplats, led eller annan anläggning i området. Naturreservatet kommer därför inte att tillgängliggöras på något vis. Allemansrätten gäller medförande att eventuell besökare behöver ta hänsyn till både hemfridszon och växande gröda.

5.2 Information

Ingen informationstavla kommer att sättas upp.

5.3 Parkering

Är ej aktuellt att anlägga.

5 Jakt och fiske

Från föreskrifterna gäller följande undantag:

- A2 och C9 gäller ej maximalt 4 jakttorn (stationära eller mobila) inom fastigheten. Tornens placering får variera beroende på vad som avses jagas.
- A10 och C9 gäller ej på åkermark markerad på bilaga 3 eller efter länsstyrelsens skriftliga tillstånd utplacering av spridare som sprider majs eller spannmål i syfte att kunna reducera viltstammen.
- C3 och C8 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

- C7 gäller ej fiskerättsinnehavares fiske av kräftor.

7 Utmärkning av naturreservatets gränser

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet. Då varken parkeringsplats eller leder kommer anläggas kommer tillsynen vara lågprioriterad.

9 Uppföljning och revidering

9.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

9.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

9.3 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering ska ske till Länsstyrelsen årligen.

10 Kostnadsansvar och prioriteringar

Om det utgår annan statlig ersättning för skötsel av marker, till exempel miljöersättning, ersättning för restaurering etcetera kan inte föreslagna skötselåtgärder (eller motsvarande åtgärder) utföras eller finansieras av reservatsförvaltningen.

Tabell 1. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Markskötsel

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Genomförande av skötselområdenas mål	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	1	Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.
Restaurera skogar genom att skapa döende/död ved	Löpande	Alla skogsbevuxna skötselområden	Förvaltaren	2	Åtgärderna görs motor-manuellt
Frihuggning, röjning, gallring och fällning för att uppnå bevarandemålet	Vid behov	Alla skogsbevuxna skötselområden	Förvaltaren	2	-
Avverkning av grannar	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	3	-
Stödplantering av ek, lönn, fågelbär, avenbok, lind och hassel		Alla skogsbevuxna skötselområden	Förvaltaren	3	Kräver troligen inhägnad
Borttagande av invasiva och eller främmande arter	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	2	Jättebalsamin
Stödinplantering/insådd av för biotopen lämpliga arter	Vid behov	Hela naturreservatet	Förvaltaren	3	-
Årligt bete	Löpande	Mad, Åker, nordöstra Lundmiljö området	Markägaren/Arrendator	1 Mad och Åker 3. Lundmiljö området	-
Röjning av igenväxningsvegetation i betesmark	Löpande	Mad	Den som inhämtar miljöersättningen	1	Får ske året runt
Underhåll av småvatten	Vid behov	Småvatten	Förvaltaren	3	Partiell grävning

Markskötsel

Hydrologisk utredning	Snarast	Å och diken	Länsstyrelsen	3	Två mindre diken är identifierade
Genomförande av restaurering av hydrologin	Snarast	Å och diken	Ej klarlagt	3	-
Återförande av block och sten	Snarast	Å	Ej klarlagt	2	Inom del som ej omfattas av markavvattningsföretag
Anläggande av nya småvatten	Vid behov	Hela naturreservatet	Ej klarlagt	3	Småvatten för groddjur på därför lämpliga ställen
Rensning av småvatten	Vid behov	Småvatten	Förvaltaren	3	Ej mer än 50% av ytan per tillfälle
Borttagande av eventuell fisk och kräftor	Vid behov	Småvatten	Förvaltaren/Markägaren	2	-
Brukande av åker	Löpande	Åker	Markägaren/Arrendator	-	-
Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling	Vid behov	Hela naturreservatet	Förvaltaren	3	-
Revidering av skötselplan	Vid behov		Länsstyrelsen	3	Vid behov
Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	Efter anvisningar från Naturvårdsverket		Länsstyrelsen	2	-
Tillsyn av naturreservatet	Löpande		Länsstyrelsen	3	Vid behov

Anläggningar

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen	1	Översyn vart 10:e år
Underhåll av stängsel	Vid behov	Mad	Arrendatorn	1	-
Nystängsling kring lundmiljö	Vid möjlighet	Lundmiljö	Förvaltaren	3	Vid ekonomisk möjlighet, alternativt markägaren
Uppsättning och underhåll av holkar för fladdermöss och fåglar	Snarast sedan löpande	Ädellövskog respektive Lundmiljö	Förvaltaren	2	Skogsduva 5 st Svart-vit flugsnappare 5 st Fladdermus 3 st
Iordningsställa bo för kungsfiskare	Snarast	Å	Förvaltaren	2	

11 Rödlistade arter

I nedanstående tabell förtecknas de rödlistade arter som registrerats i artportalen. Särskilt fågelinventeringen på fastigheten är omfattande. Ett urval har därför gjorts avseende de arter som särskilt bedöms vara knutna till området.

Tabell 2. Förekomst av:

Rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Artdatabanken 2020)

RE Nationellt utdöd	CR Akut hotad	EN Starkt hotad	VU Sårbar	NT Nära hotad	LC Livskraftig
------------------------	------------------	--------------------	--------------	------------------	-------------------

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Fåglar	Tornseglare	<i>Apus apus</i>	EN
Fåglar	Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN
Fåglar	Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Fåglar	Kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>	VU
Fåglar	Hussvala	<i>Delichon urbicum</i>	VU
Fåglar	Backsvala	<i>Riparia riparia</i>	VU
Fåglar	Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT
Fåglar	Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	NT
Fåglar	Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT
Fåglar	Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT
Fåglar	Hornuggla	<i>Asio otus</i>	NT
Fåglar	Smådopping	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	NT
Fåglar	Kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>	VU
Fåglar	Duvhök	<i>Accipiter gentilis</i>	NT
Fåglar	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
Fåglar	Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT
Fåglar	Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT
Kräldjur	Långbensgroda	<i>Rana dalmatina</i>	NT

12 Källor

12.1 Skriftliga källor

- Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län Reviderad version 2019, rapport 2019:21
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Grön infrastruktur i Skåne – nulägesbeskrivning 2020, Länsstyrelsen Skåne
- Naturvärdesöversikt - regionalt värdefulla områden för biologisk mångfald, Länsstyrelsen Skåne
- Biotopkartering av Rörums Södra å 2012. Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder, Länsstyrelsen Skåne

12.2 Kartor

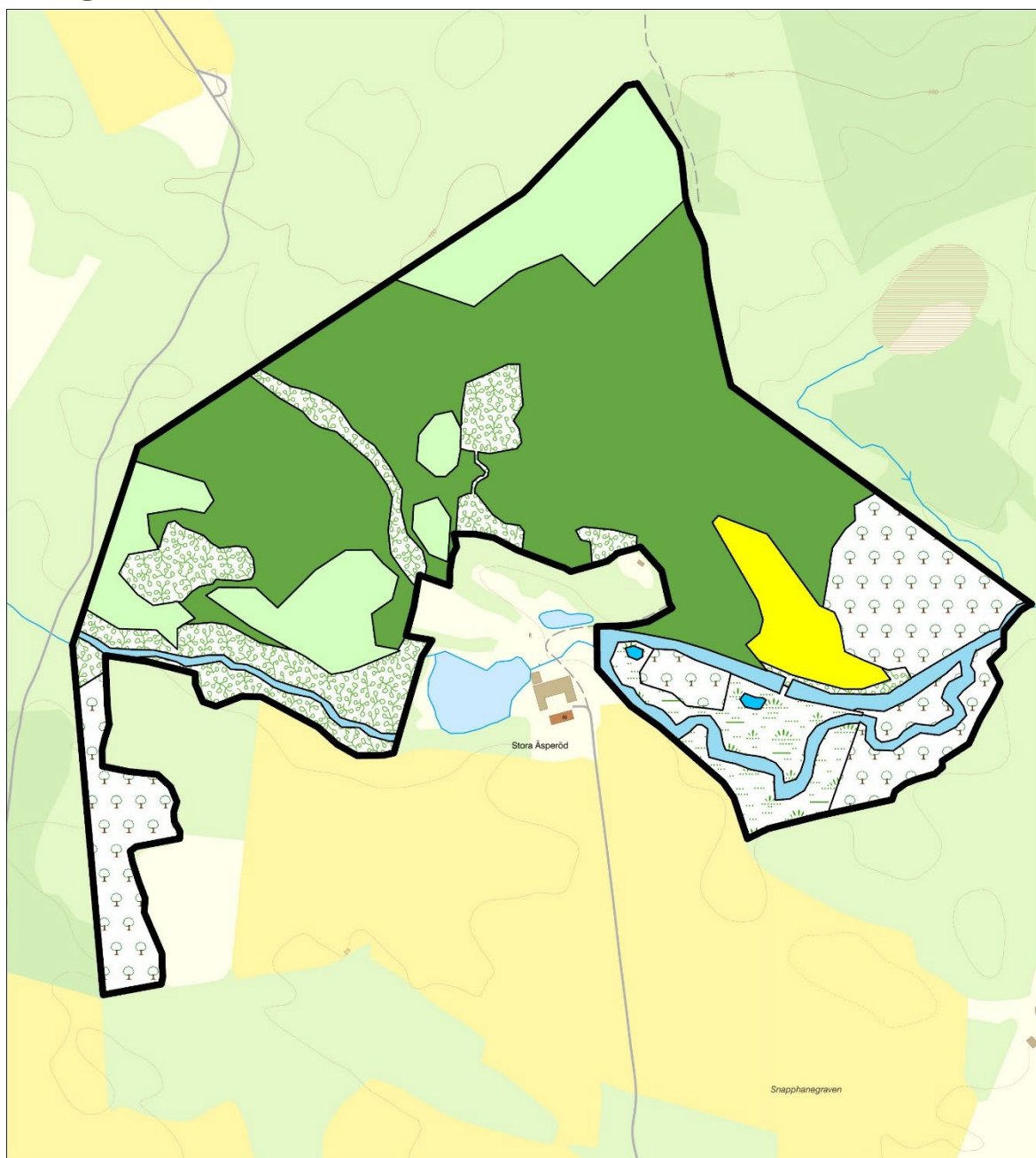
- Generalstabskartan 1969, Simrishamn 3-1, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Häradsekonomiska kartan 1926, St Olof 3-81, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygbild år 1947, Lunds universitet

- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Lantmäteriet Geodata-samverkan

12.3 Webbplatser

- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Bilaga A Skötselområdeskarta

Bilaga A, Skötselområden

Naturreservat

Småvatten

Skötselområden

Å

Åkermark

Ädellövskog

Lövplanteringar - restaurering

Lundmiljö

Lövsumpskog

Mad

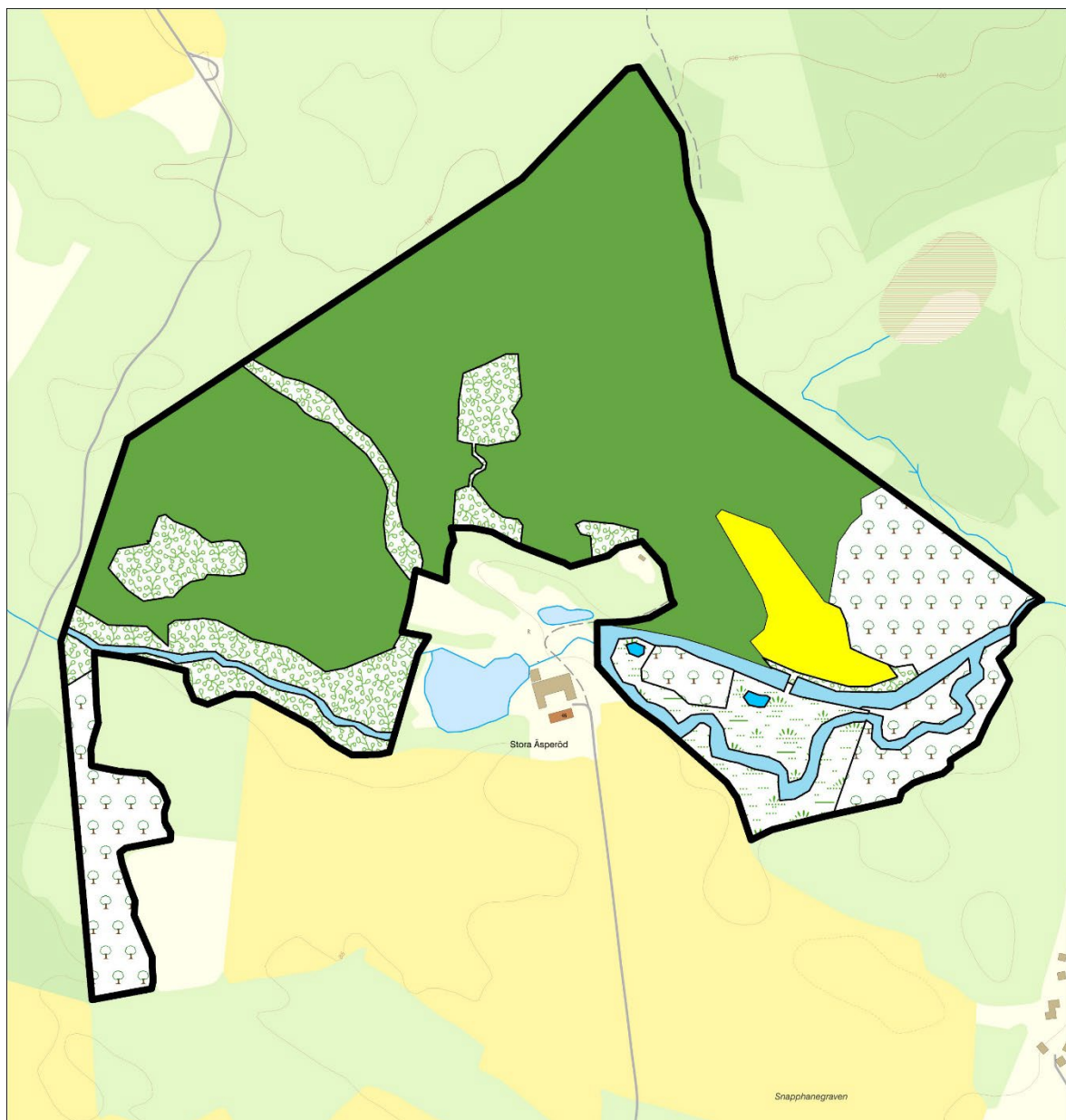

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 1225-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

0 0,13 0,25 0,5 Kilometers

Bilaga B, Målbildskarta

Bilaga B, Målbild

Naturreservat

Skötselområden

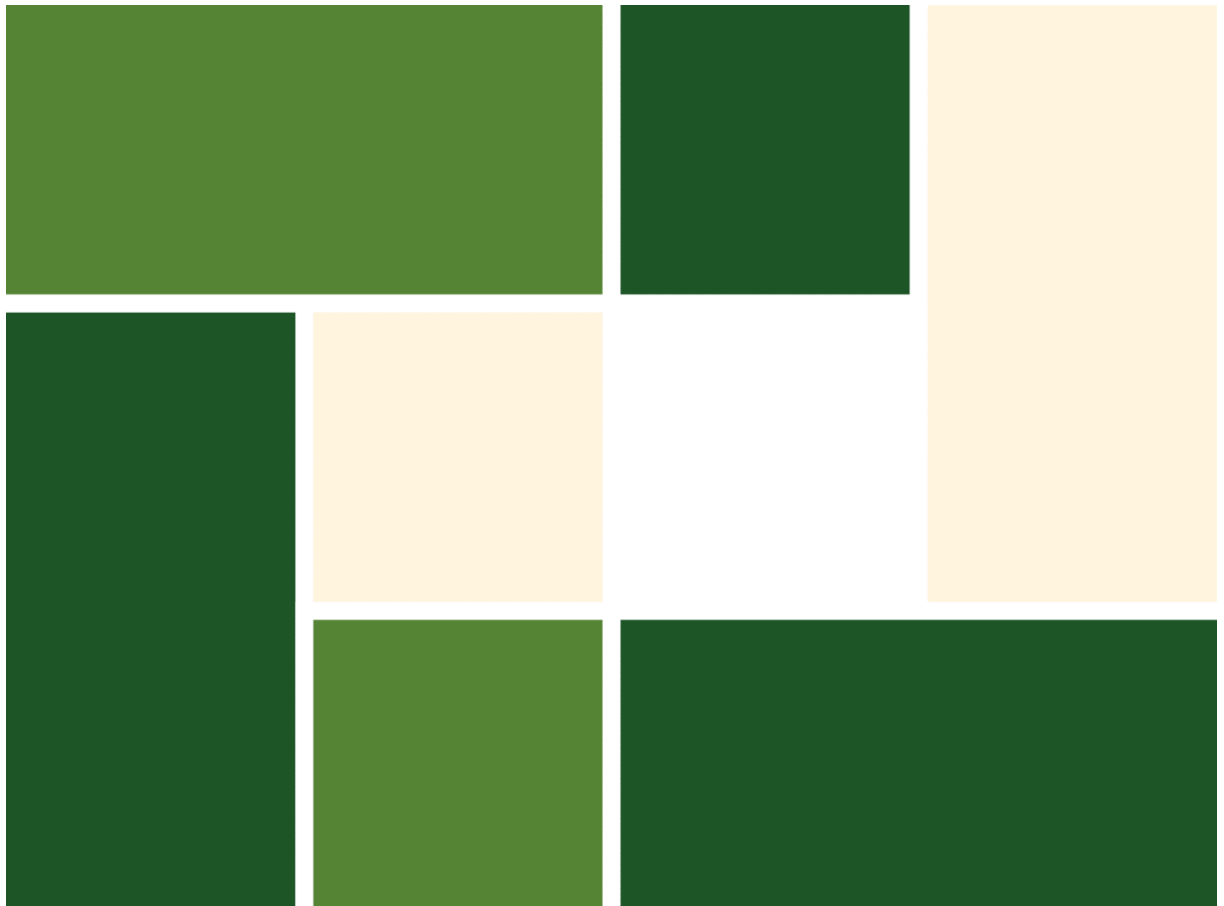
- Ädellövskog
- Lundmiljö
- Lövsumpskog
- Mad
- Småvatten
- Å
- Åkermark

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 1225-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

0 0,13 0,25 0,5 Kilometers

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Bilaga 5. Inkomna yttranden och bemötande

Tillhör beslut den 25 september 2025 om bildande av naturreservatet Stora Äsperöd i Simrishamns kommun.

Simrishamns kommun: ser positivt på förslaget och välkomnar inrättandet av reservatet. Kommunen har inga invändningar eller kommentarer till det väl utarbetade underlag som har skickats ut. Tack till Länsstyrelsen och alla berörda markägare för ert engagemang och samarbete i processen. kommun

Skogsstyrelsen: ser positivt på att naturvärdena i området skyddas långsiktigt enligt presenterat underlag och tillstyrker förslaget till bildandet av naturreservatet.

Trafikverket: Ingen statlig infrastruktur berörs direkt, då området utpekad för naturreservat ligger som närmst 800 meter från väg 1587. Trafikverket utgår därför från att föreslagna föreskrifter inte påverkar närliggande statlig infrastruktur.

Länsstyrelsen: Naturreservatets föreskrifter påverkar ej mark som ligger utanför naturreservatet.

Skanova (Telia Company) AB: har markförlagda teleanläggningar inom området. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Skanova behöver ha möjlighet att underhålla ledningar i området och önskar att hänsyn tas till detta.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta

<https://www.ledningskollen.se>

Kabelanvisning beställs via [Ledningskollen.se](https://www.ledningskollen.se)

Länsstyrelsen: Drift och underhåll av ledningar kan fortgå precis som tidigare.

E.ON Energidistribution AB: har inga synpunkter mot förslaget naturreservat då vi ej har anläggningar inom området.

Om det i framtiden blir aktuellt med förändring av elnätet och/eller nyanslutning inom eller i närheten av området, bör det framgå i reservatföreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas. När en begäran om utökning av elnätet görs har E.ON har anslutningsplikt och kan inte neka en anslutning till elnätet.

Länsstyrelsen: Nyanslutningar till befintligt elnät är en dispenspliktig verksamhet, då nyanslutningen kan innebära grävning eller annan åtgärd i inom naturreservatet. Det borde finnas goda möjligheter att ansluta nya abonnenter längs med ledningen, utan ingrepp i naturreservatet, då naturreservatet är av en begränsad geografisk yta.

SGU: Avstår från att yttra sig.

Lunds botaniska förening: Inrättandet av naturreservatet är högvällovligt, och jag har inget att erinra mot detta, eller skötselplanen. Vid ett besök i fält den 24 juli upptäcktes två små bestånd¹ av parkslide, *Reynoutria japonica*, nära gränsen till det föreslagna naturreservatet. Jag kan inte avgöra om de befinner sig innanför eller utanför reservatet, men det vore oavsett detta önskvärt att bestånden bortskaffas. De befinner sig båda på skuggiga platser, och då är ideliga uppräckningar ej en ineffektiv bekämpning.

På sida 22 i skötselplanen nämns att smörbollar (namnet är smörbollar, ej smörboll) funnits i området 2009. Någon rapport om detta finns inte på artportalen, och det vore intressant om information om förekomsten gjordes tillgänglig på artportalen.

Avslutningsvis nämner jag några mindre fel i skötselplanen. På sida 20 bör "Ek etableringen" vara "Eketableringen" och "lind Lokalt" bör vara "lind. Lokalt". Den sista meningen i avsnitt 5.1 kan formuleras på ett mer lättläst sätt.

Länsstyrelsen: Rapportera gärna in på artportalen var bestånden parkslide finns för att underlätta framtida bekämpning. Smörbollar har rapporterats i Jordbruksverkets Ängs- och betesmarksinventeringen med ringa förekomst. Länsstyrelsen har sett över de anmärkta språkliga synpunkterna.

Naturskyddsföreningen på Österlen: Vi ser mycket positivt på detta förslag som ger ett bra tillskott till de skyddade skogsområdena i Simrishamns kommun. Särskilt som området uppvisar goda naturvärden och en relativ orördhet i vårt annars väl bearbetade

landskap. Med Rörums södra å i reservatet ges en god mångfald av naturtyper i det relativt begränsade området.

Vi ser syftet som väldigt intressant och kommer att följa den utveckling som beskrivs i skötselplanen. Vi tycker att det är ett tillskott att det bildas reservat där det inte är omfattande begränsningar för allemansrätten enligt reservatsföreskrifterna.

Det som kan upplevas som upplevelsebegränsande kan komma att vara att reservatet inte ser ut att få någon annan än digital information samt fysisk gränsmarkering. Men å andra sidan är det inte angivet någon "naturlig" entré till reservatet.

Det ser på det hela ut som att i stort kommer det att vara ett område i nära naturlig utveckling, med ambition att utöka naturvärden.

Markägare: Gällande Skötselområde Lundmiljö anser vi att ett viktigt område förbisetts (röd markering nedan *har fallit bort red. anm.). Söder om ån, i anslutning till den nuvarande betsfällan, finns nämligen ett parti med betydande inslag av ek, hassel och hagtorn som uppvisar tecken på tidigare bete. Området skulle sannolikt bli mycket fint med en intressant brynzon om betet återupptogs och vissa restaurangåtgärder genomfördes. Rent logistiskt finns det dessutom flera fördelar med att prioritera bete på detta område framför till exempel det utpekade området längst i väster (nuvarande biotopskyddet). Dessa fördelar inkluderar 1) att betesdrift kan upprättas genom att utöka den befintliga fällan, vilket innebär en mindre arbetsbörda för djurhållaren och 2) att det bidrar till en mer sammanhängande lundmiljö i naturreservatets östra del.

Under 4.3.2 Bevarandemål i kapitlet om Skötselområde Lundmiljö står följande: "Det nordöstra området bör efter 15 juli betas med nöt eller häst". Vi föreslår att denna punkt flyttas till 4.3.4 Skötselåtgärder.

I kapitel 4.5 *Skötselområde Mad* finns skrivningar om tofsvipa. Vi vill passa på att påpeka att tofsvipa under 2000-talet inte häckat i betesmarken runt ån, men däremot på åkern utanför naturreservatet. Alla skrivningar om tofsvipa föreslås därför strykas från detta kapitel och eventuellt betessläpp bör istället anpassas efter floravärdena.

Tydligt prioritera naturlig föryngring och framröjning av önskad artsammansättning i lövskogsmiljöerna framför inplantering av trädslag.

Länsstyrelsen: Har, efter avstämning med markägaren, tillmötesgått önskan om ändrad markanvändning. Gällande tofsvipa bör målsättningen vara att få tillbaka den som häckfågel inom naturreservatet. Skrivningen har ändrats till om tofsvipa häckar bör betessläpp ske först när ungarna är flygga. Gällande stödplantering av fågelbär, lind och ek ska lokalt plantmaterial eftersträvas. Risken är att det kommer ta väldigt lång tid innan de uppkommer spontant. Med en planta behöver ljusinsläppet inte heller vara så omfattande som vid spontanetablering av dessa arter.

Bilaga 6. Sändlista

Tillhör beslut den 25 september 2025 om bildande av naturreservatet Stora Äsperöd i Simrishamns kommun.

Sändlista

Lisa Kvarnbäck, lisa@asperod.com (markägare)
David Bertilson, david_bertilsson@hotmail.com (djurhållare)
Simrishamns kommun, simrishamns.kommun@simrishamn.se
Skogsstyrelsen, registrator@skogsstyrelsen.se
E.ON Energidistribution AB, pbl@eon.se
Skanova, Accessnätplanering skanova-remisser-Malmo@skanova.se
SGU, sgu@sgu.se

Kopia för kännedom till

Polismyndigheten i Skåne registrator.syd@polisen.se
Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se
Naturskyddsföreningen i Skåne, magnus.billqvist@naturskyddsforeningen.se
Skånes Ornitologiska Förening, skofmail@gmail.com
Lunds Botaniska Förening, charlotte.wigermo@gmail.com, torbjorn.tyler@biol.lu.se
Puggehaten, info@puggehaten.se
Entomologiska Sällskapet i Lund, mikael.sorensson@biol.lu.se
LRF Skåne, skanes.pf@lrf.se
Kulturmiljöenheten (EP)
Friluftsrämjandet, regionsyd@friluftsrämjandet.se
Skånes Orienteringsförbund mark@skanesof.se
Landsbygdsavdelningen handlaggning.gard.gron.ung.bete.skane@lansstyrelsen.se
wanja.zeilon@skogsstyrelsen.se, rusul.abbood@skogsstyrelsen.se (inmätning)
Naturvårdsenheten (JR)
Naturprövningsenheten (JA)
Rättsenheten (CT)
Avdelningen för natur och vatten (CB, IL, KN, MP, CZ)
Registrering i Dino
Skåne läns författningssamlingen
Akten

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Avdelningen för natur och vatten, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **23 oktober 2025**.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).